

Punkt 4.

Drøftelse af Ungebyrådets forslag om at indføre samfundsfag i 7. klasse

2017-042293

Skoleforvaltningen fremsender til Skoleudvalgets drøftelse, muligheden for at indføre samfundsfag i 7. klasse og beslutter hvilken af de beskrevne modeller, der skal arbejdes videre med.

Beslutning:

Drøftet.

Skoleudvalget sender punkterne 1 og 3 i høring hos samtlige skolebestyrelser i perioden fra oktober til og med november 2017, og ønsker desuden en tilbagemelding på indførelse af punkt 3 på alle årgange i alle klasser.

Helle Frederiksen var fraværende.

Sagsbeskrivelse

Ungebyrådet har stillet forslag om at indføre samfundsfag fra 7. klasse på alle Aalborgs skoler i mindst en lektion om ugen og foreslår samtidig at faget placeres i den understøttende undervisning. Skoleudvalget skal på baggrund af de opstillede handlemuligheder drøfte muligheden for at indføre samfundsfag i 7. klasse.

Baggrund

Byrådet drøftede på mødet med Aalborg Ungebyråd den 28. august muligheden for at indføre samfundsfag på 7. klassetrin. Det blev på mødet besluttet at videresende sagen til Skoleudvalget.

Der er en række lovgivningsmæssige og lokale forhold, som er væsentlige i forhold til at indføre samfundsfag i 7. klasse i mindst en lektion om ugen i understøttende undervisning:

- Aalborg Kommune benytter Undervisningsministeriets vejledende timefordelingsplan - herunder fastsættelse af skoledagens længde. Skoleledelsen/skolebestyrelsen kan inden for de lovgivningsmæssige rammer omplacere undervisning inden for timefordelingsplanens rammer. Dog skal den samlede undervisning på årsbasis svare til det samlede vejledende timetal for den fagdelte undervisning.
- Eleverne i 7. klasse skal have et samlet årligt undervisningstimetal på 1.400 klokketimer. Heraf er 960 timer afsat til fagdelte undervisning og de resterende 440 timer er afsat til understøttende undervisning og pauser.
- Jf. § 16 a. skal den understøttende undervisning anvendes til forløb, læringsaktiviteter mv., der enten har direkte sammenhæng med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, eller som sigter på at styrke elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidig udvikling, motivation og trivsel.
- 27 skoler i Aalborg Kommune deltager i Undervisningsministeriets rammeforsøg med konfirmationsforberedelse i tiden afsat til understøttende undervisning. Rammeforsøget afsluttes efter skoleåret 2017-2018, hvor der vil blive lavet en evaluering. De involverede skoler anvender 37,5 timer af den understøttende undervisning til forsøget.
- Mindst 10 skoler konverterer på nuværende tidspunkt understøttende undervisning til 2 voksne i den fagdelte undervisning, hvilket vil sige, at de har færre timer til understøttende undervisning.
- Flere skoler arbejder med toninger eller profiler og har afsat tid i den understøttende undervisning til at prioritere området.

Sammenfatning og vurdering

Det er muligt timemæssigt at indføre faget samfundsfag i 7. klasse i understøttende undervisning. Skoler, der har valgt at konvertere den understøttende undervisning til to voksne i klassen, deltager i rammeforsøg med konfirmationsforberedelse og har bevægelse i understøttende undervisning blive udfordret.

Derudover bør det nævnes, at skolernes frihed til selv at beslutte indholdet i den understøttende undervisning bliver begrænset.

Skoleforvaltningen har på baggrund af ovenstående opstillet fire modeller for, hvordan samfundsfag i 7. klasse kan implementeres.

Model 1: Skolerne skal udvide lektionsantallet i samfundsfag ved at anvende den understøttende undervisning

Samfundsfag kan placeres i den understøttende undervisning. Det kan dog, som nævnt ovenstående, give udfordringer, hvis skolen har konfirmationsforberedelse, har konverteret understøttende undervisning, prioriterer en bestemt profil eller anvender understøttende undervisning som et led i opnåelsen af de 45 minutters bevægelse. Samtidig mindskes skolernes frihed til selv af prioritere, hvad tiden til understøttende undervisning skal bruges til.

Model 2: Skolerne skal udvide lektionstallet for samfundsfag ved, at skolebestyrelsen prioritere i de fagdelte timer, som ikke har et fastlåst timetal

Der er alene fastsat et minimumstimetal for fagene dansk, matematik og historie. De øvrige fag er der fastsat et vejledende timetal, som ikke er bindende. Skolerne kan altså vælge at omplacere, således at et fag (fx engelsk, biologi eller geografi) får færre timer mod i stedet at indføre samfundsfag. Skolerne er fortsat forpligtet på fagets mål selv om undervisningstiden reduceres. Konsekvensen ved denne model er, at skolebestyrelserne tvinges til at vælge at omplacere et af de eksisterende fag i 7. klasse til samfundsfag.

Model 3: Skolerne er forpligtiget på at arbejde tværfagligt med temaet i løbet af 7. Klassetrin da de forskellige fagområder er forpligtiget på demokratisk dannelse

Emner som fx medborgerskab, demokrati, magt og viden om verdens forskellige samfund hører hjemme i faget samfundsfag, men indgår, jf. Fælles Mål, i lige så høj grad i skolens øvrige fag på 7. klassetrin fx i dansk, engelsk eller historie. Skolerne opfordres til at opprioritere det tværfaglige arbejde med emnerne i samfundsfag. Fordelen ved modellen er, at skolerne bibeholder friheden til selv at bestemme indholdet i understøttende undervisning og har mulighed for at fastholde vejledende timetal. Ulempen er, at der ikke er defineret et fast tidsrum, hvor der er fokus på samfundsfag – og dermed heller ikke en sikring for, at skolerne indarbejder samfundsfagsemnerne.

Model 4: Skolerne prioriterer selv - og er derfor ikke forpligtiget på at arbejde med temaet, men kan vælge at gøre det

Beslutningen om hvorvidt og hvordan der skal indføres samfundsfag på 7. klasse overlades til skolerne. Fordelen er, at det er den enkelte skole, der ud fra egne ønsker og behov vælger om samfundsfag skal prioriteres. Ulempen er, at der ikke er garanti for, at samfundsfag indføres.

Udover ovenstående 4 modeller kan Skoleudvalget naturligvis også vælge ikke at arbejde videre med indførelsen af samfundsfag i 7. klasse.

Økonomi og andre forhold

I forbindelse med indførelse af et nyt fag skal der laves en læseplan for faget og der skal udarbejdes kompetencemål, færdigheds- og vidensmål for faget.

Hvis samfundsfag indføres bør det overvejes at nedsætte en arbejdsgruppe, der får til opgave at udarbejde læseplan og mål for faget. Arbejdsgruppen kan fx bestå af elever, lærere og repræsentanter fra Skoleforvaltningen.

Udgifterne til arbejdstimer estimeres til max. 45.000 kr.

Derudover forventes det, at der skal udarbejdes nye undervisningsmaterialer. Dette estimeres til en udgift på 100.000-400.000 kr.

Ved model 3 og 4 vurderes det ikke nødvendigt at udarbejde læseplan og undervisningsmaterialer.

Høring

Da indførelse af samfundsfag i 7. klasse er en væsentlig forandring for skolerne, anbefaler Skoleforvaltningen, at der efter drøftelsen i Skoleudvalget gennemføres en høring i MED-udvalg og Skolebestyrelser.

Bilag:

Ungebyrådets indstilling til Byrådet

Notat fra Skoleforvaltningen vedrørende "Samfundsfag i 7. klasse"

Bilag:

Indstilling om forslag vedrørende samfundsfag - UngeByrådet

Notat vedrørende "Samfundsfag i 7. klasse".DOCX